

FM: Energētikas sektors septembrī sekmējis spēcīgu pieaugumu rūpniecībā

Publicēts: 04.11.2019.

Šā gada septembrī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada septembri rūpniecības izlaide palielinājās par 7,3%, liecina jaunākie Centrālās statistikas pārvaldes dati. Tā ir spēcīgākā nozares izaugsme pēdējā pusotra gada laikā, ko nodrošināja straujais elektroenerģijas un gāzes apgādes sektora kāpums. Pozitīvu devumu rūpniecības izaugsmē sniedza arī apstrādes rūpniecības pieaugums, savukārt ieguves rūpniecībā septembrī tika reģistrēts kritums.

Elektroenerģijas un gāzes apgādes apjomi septembrī bija par 27,8% augstāki nekā pirms gada, ko noteica izaugsmes atjaunošanās enerģētikas sektorā. Ja gada pirmajos piecos mēnešos kopējie elektroenerģijas ražošanas apjomi saruka par 25%, tad šā gada septembrī saražotās enerģijas daudzums hidroelektrostacijās un koģenerācijas stacijās bija par attiecīgi 39,3% un 49,2% augstāks nekā pērnā gada septembrī. Līdz ar to deviņos mēnešos kopā elektroenerģijas un gāzes apgādes kritums ir samazinājies līdz 6,9% un, turpinoties pozitīvām tendencēm enerģētikas sektorā, līdz gada beigām nozarē varētu tikt sasniegts neliels pieaugums.

Apstrādes rūpniecības izlaide septembrī palielinājās par 3,1%. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada septembri ražošanas apjomi pieauga metālapstrādē, iekārtu un ierīču remontā un uzstādīšanā, datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošanā. Izlaides kāpums tika reģistrēts arī citās apakšnozarēs, taču augstākminētās trīs apakšnozares nodrošināja lielāko devumu apstrādes rūpniecības kopējā izaugsmē. Metālapstrāde uzrāda strauju izaugsmi visa šā gada laikā, un septembrī gatavo metālizstrādājumu ražošana bija par 15,5% augstāka nekā pirms gada. Iekārtu un ierīču remonts un uzstādīšana ir uz vietējo tirgu orientēta un tajā pašā laikā diezgan svārstīga nozare – septembrī tās izlaide gada griezumā palielinājās par 29,2%. Arī datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana šogad ir uzrādījusi mainīgus rezultātus, taču septembrī apakšnozares ražošanas apjomi bija par 17,5% augstāki nekā pirms gada.

Straujš ražošanas apjomu kāpums septembrī tika reģistrēts arī elektrisko iekārtu ražošanā – par 22,1%. Izlaide pieauga poligrāfijā un ierakstu reproducēšanā, ķīmiskajā rūpniecībā, kā arī papīra un tā izstrādājumu ražošanā.

Tajā pašā laikā vairāku apstrādes rūpniecības apakšnozaru ražošanas apjomi septembrī samazinājās. Piemēram, pārtikas rūpniecības izlaide septembrī bijusi par 3,2% zemāka nekā pirms gada, ko noteica gaļas produktu ražošanas un zivrrūpniecības apjomu sarukums. Pārtikas produktu ražošana ir otra lielākā apstrādes rūpniecības apakšnozare, un tās kritums radīja nozīmīgāko negatīvo ietekmi uz nozares kopējo sniegumu septembrī. Ražošanas apjomu sarukums septembrī tika reģistrēts arī lielākajā apstrādes rūpniecības apakšnozarē – kokapstrādē, kuras izlaide gada griezumā samazinājās par 0,6%. Vēl straujāk sarūk kokrūpniecības produkcijas apgrozījums – septembrī par 12,0%, atspoguļojot koksnes cenu negatīvo dinamiku, kas ir lielākais kokrūpnieku izaicinājums šogad.

Ražošanas apjomu kritumu septembrī piedzīvoja arī iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana (-10,3% gada griezumā), automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošana (-10,2%), apģērbu ražošana (-7,8%), kā arī mēbeļu ražošana (-6,9%). Neskatoties uz to, apstrādes rūpniecība kopumā septembrī uzrādīja atzinīgu pieauguma tempu, ko nodrošināja spēcīgs izlaides kāpums atsevišķās apakšnozarēs, un deviņos mēnešos kopā nozares izlaide pieauga par 2,7%.

Gan Latvijā, gan Eiropas Savienībā (ES) kopumā turpina samazināties rūpnieku konfidences indekss. ES rūpnieku noskaņojumu lielā mērā nosaka sarežģījumi Vācijas autobūves industrijā, taču nozares konfidences indikators ir lejupslidošs arī daudzās citās ES valstīs, tajā skaitā Čehijā, Dānijā, Īrijā, Austrijā, Somijā, Lielbritānijā un citās. Tas ir saistīts ar globālās ekonomiskās izaugsmes un ārējā pieprasījuma vājināšanos šogad, jo rūpniecība galvenokārt ir uz eksportu vērsta nozare un ekonomiskā situācija pasaulē lielā mērā nosaka tās attīstības tendences un perspektīvas.

Latvijas rūpnieku konfidences indekss oktobrī bijis zemākajā līmenī kopš 2016. gada vidus, kā arī nozares nākotnes perspektīvas tiek vērtētas diezgan piesardzīgi. To atspoguļo rūpnieku vērtējums par sarūkošiem produkcijas pasūtījumu apjomiem, kā arī produkcijas cenu un nodarbinātības samazināšanos.

Nelielu optimismu vieš jaunākās Starptautiskā valūtas fonda prognozes, kas paredz, ka ekonomiskā izaugsme pasaulē un ES nākamgad būs nedaudz augstāka nekā šogad, kas nozīmē spēcīgāku ārējo pieprasījumu un līdz ar to potenciāli spēcīgāku Latvijas apstrādes rūpniecības izaugsmi.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-energetikas-sektors-septembri-sekmejis-specigu-pieaugumu-rupnieciba>